

# VERTROUWEN IN DE POLITIE

CORRELATIES EN VOORSPELENDE FACTOREN



Dominique Meijer  
1017667

BACHELOR**THESE** PSYCHOLOGIE  
CONFLICT, RISICO EN VEILIGHEID

1<sup>E</sup> BEGELEIDER: MARGÔT KUTTSCHREUTER  
2<sup>E</sup> BEGELEIDER: SVEN ZEBEL

## Samenvatting

Vertrouwen in de politie kan leiden tot een toenemend gevoel van veiligheid en afnemend gevoel van angst onder de burgers. Daarnaast wordt het vertrouwen dat de burger in haar politie heeft gezien als een belangrijke maatstaf voor goed politiewerk en acceptatie van de autoriteit en handelen van de politie.

Er is reeds veel onderzoek gedaan naar het vertrouwen in de politie, met name in de Verenigde Staten en andere niet-Europese landen. Hieruit zijn een aantal factoren naar voren gekomen die een verband hebben met het vertrouwen. Het doel van het huidige onderzoek is vast te stellen of deze verbanden ook gevonden worden onder Nederlandse respondenten en in hoeverre de factoren het vertrouwen in de politie kunnen voorspellen.

Vier factoren zijn in het onderzoek meegenomen en worden onderverdeeld in ‘*directe ervaringen*’ namelijk 1. contact met de politie, 2. slachtofferschap en ‘*indirecte ervaringen*’ namelijk 3. politie gerelateerde reality-tv en 4. angst voor criminaliteit. Verder zijn twee demografische gegevens meegenomen in het onderzoek respectievelijk geslacht en leeftijd.

In totaal hebben 145 respondenten aan het onderzoek deelgenomen via een online survey. De verkregen data is statisch geanalyseerd waarbij correlaties berekend zijn en regressieanalyse is uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat met name de waardering van de tv-programma’s en de waardering van het contact met de politie gerelateerd zijn aan het vertrouwen in de politie. Verder is gebleken dat zowel angst voor slachtofferschap en angst voor criminaliteit negatief gerelateerd zijn aan het vertrouwen in de politie.

Op basis van de resultaten valt het aan te raden om in het politiebeleid extra aandacht te geven aan het contact met de burgers, aangezien een positief ervaren contact zou kunnen leiden tot een groter gevoel van vertrouwen in de politie. Vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op dit contact, door verschillende soorten van contact mee te nemen in het onderzoek. Wanneer er in kaart gebracht wordt welke aspecten en welk soort van contact specifiek gerelateerd is met het vertrouwen in de politie kan er ook een gericht advies gegeven worden. Tot slot is er in het huidige onderzoek slechts één vorm van media meegenomen, namelijk televisieprogramma’s. De waardering van deze programma’s bleek positief gerelateerd aan het vertrouwen in de politie. Politie-gerelateerde informatie die via andere vormen van media de burgers bereikt, zou in vervolgonderzoek meegenomen kunnen worden. Hierbij valt met name te denken aan informatievervalsing via internet en social media.

## **Abstract**

A greater feeling of trust in the police can lead to an increased feeling of security and a decreased feeling of fear among citizens. In addition, trust of citizens in the police is seen as an important criterion for good police work and acceptance of authority and police operation. There is a lot of research available concerning trust in the police, most of which was done in the United States and other non-European countries. These studies provide factors that are related with trust in the police. The current study aims to determine if these relations can be found among Dutch respondents and if these factors can predict the trust in the police. The four central factors in this research are divided in: 'direct experience' containing: 1. police contact, 2. victimization and 'indirect experience': 3. police-related reality-TV and 4. fear of crime. Furthermore, two demographic variables have been taken into account, age and gender.

In total, 145 respondents participated in the online survey. Statistical analysis of the data consisted of determining correlations and conducting regression analysis. The results show that especially the assessment of the police contact and assessment of the television programs are related with trust in the police. Additionally, both victimization and fear of crime are negatively related with the trust in the police.

The results of this study can be implied within the police policy. The contact with the citizens should have a high priority, since a positive assessment of the contact with the police could lead to a greater feeling of trust in the police. Further research should focus on this assessment of contact to determine which aspects and which sorts of contact are specifically related to the trust in the police. To conclude, current study has taken television programs into account, other forms of media have not been researched. The assessment of these television programs was found to be positively related to trust in the police. Further research could focus on police related information on the internet and social media.

## Inhoudsopgave

Samenvatting .....	1
Abstract .....	2
Inleiding .....	4
Vertrouwen in de politie.....	6
Directe ervaringen .....	6
Indirecte ervaringen.....	7
Demografische variabelen.....	9
Combinatie van variabelen.....	10
Methode .....	11
Respondenten .....	11
Materialen en meetinstrumenten .....	11
Resultaten.....	15
Beschrijvende statistieken .....	15
Deelvragen en hypothesen.....	17
Discussie .....	21
Literatuurlijst.....	25
Bijlagen.....	27

## Inleiding

Vertrouwen van de burger in de politie blijkt een belangrijk aspect te zijn voor het veiligheidsgevoel van de burger. Een positiever beeld van de politie kan leiden tot een toenemend gevoel van veiligheid, vertrouwen en minder angst voor criminaliteit (Nofziger & Williams, 2005). Vertrouwen van mensen in de politie geeft draagvlak en legitimiteit voor het politieoptreden. Daarnaast zullen burgers sneller samenwerken met de politie wanneer zij deze vertrouwen. Onderstaand citaat van de National Research Council (2004) onderstreept en geeft dit belang duidelijk weer. De National Research Council (NRC) is een onafhankelijke instantie die als doel heeft de beleidsvoering en besluitvorming van de overheid (VS) te verbeteren. De NRC verwerft en verspreidt kennis op de gebieden van wetenschap, techniek, technologie en gezondheid.

*‘First, the more legitimacy the police have among their different audiences, the more effective they can be in achieving their goals. If citizens trust the police, they will be willing to invest more authority in the police and spend more taxpayer dollars on them. If citizens trust the police, they will call them when they need help and help them to identify offenders; crimes that are investigated as a result are more likely to be solved than if citizens are reluctant to call(...)’ (National Research Council, 2004: 291).*

Vertrouwen in de politie heeft niet alleen direct effect op de burger maar ook op de politie zelf. Het vertrouwen dat de burger heeft in ‘haar’ politie wordt genoemd als de belangrijkste maatstaf voor goed politiewerk en voor de acceptatie van het gezag en handelen van de politie. De Nederlandse nationale politie ziet dit dan ook als iets waar actief aan gewerkt moet worden (Waakzaam en dienstbaar, Ontwerpplan Nationale politie, 2011).

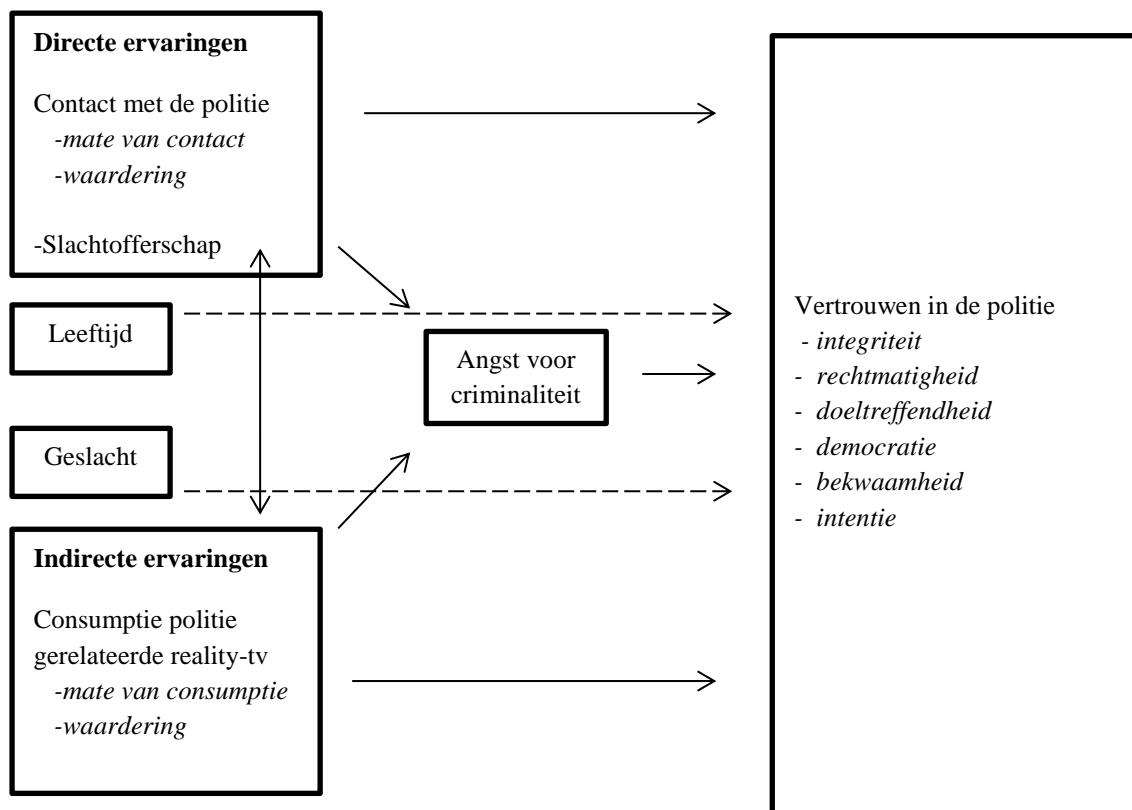
Omdat vertrouwen in de politie een dergelijk essentieel onderwerp is, is het van belang te weten welke factoren dit vertrouwen beïnvloeden of vormen. Vertrouwen in de politie is een veel beschreven onderwerp in de wetenschap. Veel onderzoeken zijn echter uitgevoerd in de Verenigde Staten en in veel mindere mate onder Nederlandse respondenten ten opzichte van de Nederlandse politie.

Uit de reeds bestaande literatuur worden een aantal factoren genoemd die een belangrijke relatie zouden hebben ten opzichte van het vertrouwen in de politie. Dit onderzoek richt zich op vier hiervan. Respectievelijk;

- Consumptie politie gerelateerde televisieprogramma's,
- Contact met de politie
- Slachtofferschap
- Angst voor criminaliteit

Het doel van dit onderzoek is om te bepalen in welke mate deze factoren gerelateerd zijn aan het vertrouwen in de politie en of deze factoren het vertrouwen in de politie kunnen voorspellen. Daarnaast is de verwachting dat er een relatie bestaat tussen vertrouwen in de politie en een tweetal demografische gegevens namelijk leeftijd en geslacht.

Theoretisch model ter voorspelling van het vertrouwen in de politie:



## **Vertrouwen in de politie**

Vertrouwen in de politie bevat verschillende componenten zoals normatieve legitimiteit, (de mate waarin burgers de politie als integer, rechtmatig en onpartijdig ervaren) sociale legitimiteit (de mate waarin burgers het optreden van de politie begrijpen en gerechtvaardigd vinden) en waardering van het politieoptreden (de mate van waardering van direct contact met de politie) (Waakzaam en dienstbaar, Ontwerpplan Nationale politie, 2011). Deze verdeling vindt ondersteuning in de literatuur, echter kunnen deze componenten nog verder onderverdeeld worden. Uit onderzoek van Jonker (2006) blijkt dat vertrouwen opgebouwd is uit zes dimensies en dat deze gezamenlijk 56% van het vertrouwen in de politie verklaren. Deze zes dimensies zijn:

1. integriteit: betreft de mate waarin de politie als eerlijk en integer wordt ervaren.
2. rechtmatigheid: in hoeverre het handelen van de politie als rechtmatig wordt gezien, het handelen binnen de grenzen van de wet.
3. doeltreffendheid: betreft efficiëntie en effectiviteit van de politie.
4. democratie: het democratisch handelen van de politie, openheid over het beleid en beleidsvoering en verantwoordelijkheid nemen voor daden.
5. bekwaamheid: betreft vakbekwaamheid en deskundigheid van de politie.
6. intentie: betreft de toewijding van de politie, de welwillendheid en bevat een fatsoensnorm.

In de bestaande literatuur worden verschillende benamingen gebruikt voor ogenschijnlijk hetzelfde construct. Er wordt gesproken over attitude ten opzichte van de politie, vertrouwen in de politie, houding ten opzichte van de politie en beeld van de politie. In huidig onderzoek zal 'vertrouwen in de politie' gehanteerd worden en volgens de zes dimensies benaderd worden van Jonker (2006).

## **Directe ervaringen**

### *Contact met de politie*

Uit de integrale veiligheidsmonitor [IVM] van het CBS (2011) blijkt dat drie op de tien burgers in Nederland in 2011 contact heeft gehad met de politie, dit is iets minder dan de jaren daarvoor. Van de burgers die contact hebben gehad met de politie over een periode van 12 maanden zijn zes van de tien (zeer) tevreden over het laatste contact.

Callanan en Rosenberger (2011) stelden dat contact met de politie waarschijnlijk de belangrijkste factor is bij attitude vorming ten opzichte van politie. Dit verband tussen contact met de politie en attitude ten opzichte van de politie is ook gevonden door Ivkovic (2008) en

Rusinko, Johnson en Hornung (1978). Positief contact met de politie kan een sterke voorspeller zijn van meer vertrouwen in politie. De aard van het contact met de politie is hierbij van belang, een positief contact correleert met meer vertrouwen ten opzichte van de politie. Negatief contact correleert met een verminderd vertrouwen in de politie (Worrall, 1999). Hieruit valt op te maken dat vooral de evaluatie of de waardering van het politiecontact voorspellend zal zijn voor het vertrouwen in de politie.

De besproken onderzoeken zijn uitgevoerd in de Verenigde Staten, onduidelijk is of deze correlaties ook gevonden zullen worden onder Nederlandse respondenten. Het huidige onderzoek zal trachten dit in kaart te brengen. De volgende hypothese is opgesteld voor het huidige onderzoek.

*Hypothese 1a. De waardering van het contact met de politie in de afgelopen 12 maanden is gecorreleerd aan het vertrouwen in de politie.*

#### *Slachtofferschap*

Naast het contact met de politie blijkt uit de literatuur dat contact met misdaad ook van invloed is op het vertrouwen in de politie. In het bijzonder slachtofferschap, personen die slachtoffer zijn geweest van misdaad tonen een verminderd vertrouwen in de politie (Cao, Frank & Cullen, 1996). Uit de IVM blijkt dat in Nederland 25% van de burgers van 15 jaar en ouder in 2011 slachtoffer is geweest van een delict (CBS, 2011). Er is echter niet veel bekend over het type delict dat van invloed kan zijn op het vertrouwen in de politie. De volgende hypothese is opgesteld voor het huidige onderzoek.

*Hypothese 1b. Slachtofferschap is negatief gecorreleerd aan het vertrouwen in de politie.*

#### **Indirecte ervaringen**

##### *Consumptie politie-gerelateerde reality-tv*

De publieke kennis en opinie van burgers ten opzichte van rechtspraak en criminaliteit blijkt grotendeels afkomstig van de media (Dowler, 2003; Roberts & Doob, 1990). Volgens Dowler (2003) kan het van belang zijn meer kennis te vergaren over de wijze waarop de media attitudes van burgers beïnvloedt. Uit de resultaten van het onderzoek van Dowler (2003) blijkt dat er een correlatie bestaat tussen het kijken naar politie gerelateerde televisieprogramma's en de houding ten opzichte van de politie. De gevonden correlatie is echter nog zwak en dit kan volgens Dowler (2003) onder andere te maken hebben met het



type programma. Zo kan er wellicht een verschil gevonden worden tussen fictieve politie-gerelateerde televisieprogramma's en reality-tv. Veronderstelt wordt dat de relatie tussen reality-tv en het vertrouwen in de politie sterker zou zijn dan tussen fictieve programma's en het vertrouwen. Deze veronderstelling komt voort uit het gegeven dat reality-tv representatiever zou zijn. Uit recent onderzoek naar de determinanten van de attitude ten opzichte van de politie in Nederland bleek de consumptie politie-gerelateerde televisieprogramma's geen effect te hebben op de attitude t.o.v. de politie, echter is in dit onderzoek reality-tv niet meegenomen (Agelink, 2011).

Wanneer specifiek naar de consumptie van politie gerelateerde reality-tv gekeken wordt, blijkt dit wel een relatie te hebben met de attitude ten opzichte van de politie. Hierbij correleert het kijken naar politie gerelateerde reality-tv positief met het vertrouwen in de politie (Callanan & Rosenberger, 2011; Eschholz, Blackwell, Gertz & Chiricos, 2002). Deze onderzoeken zijn echter uitgevoerd in de Verenigde Staten en de respondenten werden slechts gevraagd hoe vaak zij naar de politie gerelateerde reality programma's keken. Onduidelijk is of deze correlatie ook gevonden wordt onder Nederlandse respondenten en of de waardering van de programma's hierbij van belang is. Onder waardering wordt dan verstaan of de respondent graag naar het programma kijkt en hoe de 'politie' in het programma gewaardeerd wordt. De vraag blijft of deze aspecten wellicht een relatie hebben met het vertrouwen in de politie. Op basis van de literatuur is de volgende hypothese en deelvraag voor het huidige onderzoek opgesteld.

*Hypothese 2. De mate van consumptie van politie gerelateerde reality-tv is positief gecorreleerd met het vertrouwen in de politie.*

*Deelvraag 1: Is er sprake van een relatie tussen de waardering van politie-gerelateerde reality televisieprogramma's en het vertrouwen in de politie en indien dit het geval is, wat is deze relatie?*

#### *Angst voor criminaliteit*

Angst voor criminaliteit kan van invloed zijn op de attitude ten opzichte van de politie. Zo stellen Cao, Frank en Cullen (1996) en Dowler (2002) dat angst voor criminaliteit ('fear of crime') een voorspeller is van het vertrouwen in de politie, waarbij een hogere mate van angst voor criminaliteit correleert met een lager vertrouwen in de politie. Echter is de relatie tussen angst voor criminaliteit en vertrouwen in de politie omstreven. Uit een artikel van Brown &

Benedict (2002) blijkt dat in de literatuur ondersteuning gevonden kan worden voor een negatieve correlatie, een positieve correlatie en zelfs geen correlatie tussen angst voor criminaliteit en het vertrouwen in de politie. Onduidelijk is of angst voor criminaliteit daadwerkelijk een voorspeller is voor het vertrouwen in de politie en wat de sterkte hiervan is. Verder is onduidelijk of angst voor criminaliteit op zichzelf een voorspeller kan zijn voor vertrouwen in de politie of dat dit wellicht samengaat met meerdere variabelen zoals contact met de politie en slachtofferschap. De volgende hypothese is opgesteld voor huidig onderzoek.

*Hypothese 3. Angst voor criminaliteit is gecorreleerd met het vertrouwen in de politie*

### **Demografische variabelen**

Leeftijd blijkt sterk gecorreleerd met het vertrouwen in de politie, waarbij ouderen meer vertrouwen hebben in de politie dan jongeren (Cao, et al 1996; Ivkovic, 2008; Worrall, 1999). Verklaringen die hiervoor gegeven worden in de literatuur zijn tweezijdig, enerzijds blijken ouderen (met name vanaf 65 jaar) meer angst te ervaren en zijn meer geneigd te rekenen op de politie ter bescherming. Anderzijds zouden jongeren meer waarde hechten aan ‘vrijheid’ wat deels de negatievere houding ten opzichte van de politie zou verklaren. Ook wordt verondersteld dat jongeren vaker op een negatieve manier in contact komen met de politie, wat zou leiden tot minder vertrouwen in de politie. Ook wordt verondersteld dat vrouwen meer vertrouwen in de politie te hebben dan mannen (Cao, et al 1996). Dit verschil zou kunnen worden verklaard doordat vrouwen een meer ‘geïdealiseerd’ beeld van de politie zouden hebben dan mannen. Onduidelijk is of de correlaties ook gevonden worden onder Nederlandse respondenten en hoe leeftijd samenhangt met de eerder besproken determinanten. Uit de literatuur blijkt dat leeftijd een sterke voorspeller is voor het vertrouwen in de politie, echter is hier nog veel onduidelijk over, bijvoorbeeld op welke manier leeftijd samenhangt met de andere factoren die van invloed kunnen zijn op het vertrouwen in de politie. Volgende hypothesen zijn opgesteld voor huidig onderzoek.

*Hypothese 4a. Leeftijd is positief gecorreleerd met het vertrouwen in de politie*

*Hypothese 4b. Geslacht is gecorreleerd aan het vertrouwen in de politie, waarbij vrouwen meer vertrouwen uiten in de politie dan mannen.*

**Combinatie van variabelen**

Naast de opgestelde hypothesen om de correlaties te kunnen toetsen tussen de verschillende variabelen en het vertrouwen in de politie, zal er een deelvraag moeten worden opgesteld om de volledige onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden. Naast de relaties tussen de variabelen werd verondersteld dat de factoren het vertrouwen in de politie zouden kunnen voorspellen.

Om dit te kunnen toetsen is de volgende deelvraag opgesteld:

*Deelvraag 2: Hoeveel procent van de variantie in het 'vertrouwen in de politie' wordt verklaard door de variabelen 'contact met de politie' 'slachtofferschap', 'politie-gerelateerde reality-tv', 'angst voor criminaliteit' 'leeftijd' en 'geslacht'?*

## Methode

### Respondenten

In dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een online survey. De survey was beschikbaar via SurveyMonkey, waar de respondenten de vragenlijsten konden invullen. De respondenten zijn benaderd via sociale media (Facebook) en via e-mail. Ook zijn er respondenten actief geworven via persoonlijk contact. Er is bij huidig onderzoek sprake van een convenience sample vanwege de beschikbare tijd en geld.

De survey is door 145 respondenten ingevuld, echter waren 20 hiervan niet bruikbaar aangezien alleen geslacht of leeftijd was ingevuld. De overige 125 respondenten bestonden uit 63 mannen (+/- 50%) en 62 vrouwen (+/- 50%). De leeftijd van de respondenten varieerde tussen de 18 en 70 jaar, waarbij de gemiddelde leeftijd 37,6 jaar was. Het grootste deel van de respondenten heeft een HBO of WO opleiding genoten (59%), gevolgd door MBO (26%).

### Materialen en meetinstrumenten

#### *Vertrouwen in de politie*

Het vertrouwen in de politie is gemeten aan de hand van zes dimensies, resp.: integriteit, rechtmatigheid, doeltreffendheid, democratie, bekwaamheid en intentie. Jonker, (2006) heeft op basis van deze dimensies een vragenlijst opgesteld die ook in huidig onderzoek gebruikt is. De vragenlijst bevat 36 items die zijn opgedeeld in blokken van zes stellingen. De zes stellingen per blok meten opeenvolgend: *integriteit, rechtmatigheid, doeltreffendheid, democratie, bekwaamheid en intentie*.

De stellingen worden door de respondenten beoordeeld door middel van een 5-punts Likert schaal (1= helemaal mee oneens; 5= helemaal mee eens) Voorbeelden van de stellingen per dimensie zijn: Integriteit: *'De politie is eerlijk'*, Rechtmatigheid: *'De politie handelt rechtvaardig'*, Doeltreffendheid: *'De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit'*, Democratie: *'De politie is één van ons'*, Bekwaamheid: *'De politie komt niet als je om hulp vraagt'* en Intentie: *'De politie heeft geen idee hoe ze rellen te lijf moeten gaan'*.

Bij het analyseren van de data zijn alle negatief geformuleerde items omgeschaald, zodat een hogere score overeenkomt met een groter gevoel van vertrouwen.

Voor huidig onderzoek zijn de schalen gecontroleerd door middel van een betrouwbaarheidsanalyse. De zes dimensies bleken inderdaad hetzelfde onderliggende construct te meten namelijk vertrouwen in de politie ( $\alpha = 0.92$ ). De door Jonker (2006) voorgestelde constructen vormen voldoende betrouwbare schalen wanneer voor ieder

construct de items samengenomen worden. *Integriteit* ( $\alpha= 0.66$ ); *rechtmatigheid* ( $\alpha= 0.70$ ); *doeltreffendheid* ( $\alpha= 0.68$ ); *democratie* ( $\alpha= 0.64$ ); *bekwaamheid* ( $\alpha= 0.72$ ) en *intentie* ( $\alpha= 0.73$ ).

#### *Contact met de politie en slachtofferschap*

Contact met de politie wordt op verschillende manieren gemeten. Ten eerste wordt de respondent gevraagd of hij/zij in de afgelopen 12 maanden slachtoffer is geweest van een delict. Indien ja, volgt keuzemogelijkheid naar het type delict. Hierbij wordt dezelfde indeling gebruikt als in de IVM (CBS, 2011). De mogelijkheden betreffen: 1. *Vandalisme delict*; 2. *Vermogensdelict zonder geweld (diefstal, inbraak of poging tot inbraak, oplichting)* 3. *Vermogensdelict met geweld (diefstal, inbraak of poging tot inbraak, oplichting)* 4. *Geweldsdelict (bedreiging, mishandeling, seksuele delicten)* 5. *Overige delicten*.

Ten tweede wordt de respondent gevraagd of hij/zij contact heeft gehad met de politie in de afgelopen 12 maanden. Mocht dit het geval zijn dan kan worden gekozen uit een lijst van soorten contact. Hierbij wordt dezelfde indeling gebruikt als in de IVM (CBS, 2011), waar onderscheid gemaakt wordt tussen drie vormen van contact namelijk 1. *Handhaving*, 2. *Aangifte/melding*, 3. *Overig contact*. Handhaving heeft betrekking op contacten vanwege bekeuringen, waarschuwingen en controle door de politie. Onder aangifte en melding worden contacten bedoeld als aangifte vanwege slachtofferschap, het melden van een verdachte situatie of delict en getuige zijn van een misdrijf. Overige contacten kunnen bijvoorbeeld zijn het maken van een praatje met een agent of een vraag om hulp; contact vanwege gevonden of verloren voorwerpen en het inwinnen van informatie of advies.

Ten derde wordt om de algemene waardering van dit contact gevraagd (1=zeer negatief, 5=zeer positief).

#### *Consumptie politie gerelateerde reality-tv*

Om de consumptie van politie-gerelateerde reality-tv te meten is onderscheid gemaakt tussen twee aspecten resp. 'mate van consumptie' en 'waardering'. In het onderzoek zijn vijf televisieprogramma's opgenomen die frequent op de Nederlandse televisie uitgezonden worden. De programma's waren: 1. *Stop politie!*; 2. *Wegmisbruikers*; 3. *Blik op de weg*; 4. *Unit luchtvaartpolitie*; 5. *Het politiebureau*. Per programma werd aan de respondenten gevraagd of ze wel/niet bekend zijn met het programma. De mate waarin naar het programma gekeken wordt door middel van een 5-punts Likert schaal (1=nooit, 5=altijd). Vervolgens was

het de taak van de respondent om aan te geven in hoeverre ze het eens/oneens waren met stellingen betreffende de waardering van het programma waarbij gebruikt gemaakt werd van een 5-punts Likert schaal (1=helemaal mee oneens; 5= helemaal mee eens) Voorbeelden zijn *'Ik vind dat dit programma de werkelijkheid goed weergeeft'*; *'Ik vind het leuk om naar dit programma te kijken'*.

Op basis van een betrouwbaarheidsanalyse is ervoor gekozen om de vier verschillende items samen te nemen tot één construct, waardering van de televisieprogramma's, resp. 'waardering stop politie' ( $\alpha = 0.85$ ), 'waardering wegmisbruikers' ( $\alpha = 0.82$ ), 'waardering blik op de weg' ( $\alpha = 0.79$ ), 'waardering unit luchtvaartpolitie' ( $\alpha = 0.86$ ) en 'waardering het politiebureau' ( $\alpha = 0.95$ ).

### *Angst voor criminaliteit*

Om het construct 'angst voor criminaliteit' te meten is gebruikt gemaakt van een combinatie van bestaande vragenlijsten en aanbevelingen. Angst voor criminaliteit blijkt uit verschillende constructen te bestaan, namelijk angst voor slachtofferschap; gepercipieerde slachtofferkans en gedrag t.o.v. criminaliteit (Flight & Dijk, 2006) (Graupner, 2012). De drie constructen samen meten het bovenliggende construct 'angst voor criminaliteit'. Dit is in huidig onderzoek gecontroleerd door middel van een betrouwbaarheidsanalyse ( $\alpha = 0.87$ ).

Angst voor slachtofferschap ( $\alpha = 0.89$ ) wordt gemeten door de respondent te vragen in hoeverre hij/zij wel eens angst ervaart om slachtoffer te worden van een delict. Hierbij wordt gevraagd naar dezelfde typen delicten als bij 'contact met de politie', deze indeling is op basis van de IVM (CBS, 2011). De antwoordmogelijkheden zijn op basis van een 5-punts Likert schaal (1= helemaal geen zorgen; 5= zeer veel zorgen).

Gepercipieerde slachtofferkans ( $\alpha = 0.86$ ) wordt op een vergelijkbare manier gemeten, de respondent kan hierbij aan de hand van een 5-punts Likert schaal (1= heel klein; 5= heel groot) aangeven hoe groot de kans wordt geacht dit jaar slachtoffer te worden van een delict. Hierbij worden dezelfde delicten voorgelegd als bij het construct 'angst voor slachtofferschap'.

Gedrag ten opzichte van criminaliteit wordt gemeten door middel van zes items afkomstig van Graupner (2012) en vertaald uit het Duits ( $\alpha = 0.75$ ). Voorbeelden van deze items zijn: *'Ik vermijd liever gevaarlijke en onoverzichtelijke plekken waar je slachtoffer zou kunnen worden van criminaliteit'* en *'Zou u zich veiliger gaan voelen als u iets bij uw draagt om u zelf te beschermen tegen daders?'*.

*Demografische gegevens*

Voorafgaand aan de vragenlijst wordt de respondent gevraagd naar een aantal demografische gegevens, namelijk geslacht, leeftijd, etnische achtergrond en opleiding. Voor etnische achtergrond en opleidingsniveau kan de respondent kiezen uit de vooropgestelde opties of kiezen voor ‘anders namelijk...’.

## Resultaten

### Beschrijvende statistieken

Het overkoepelende construct ‘vertrouwen in de politie’ bestaat uit zes verschillende dimensies; gemiddeld genomen worden er op deze verschillende dimensies noch hoog, noch laag gescoord. Tabel 1 geeft een overzicht van de gemiddelde scores op de zes dimensies van vertrouwen.

**Tabel 1: gemiddelde scores op de dimensies van het vertrouwen (N= 121)**

Dimensie van vertrouwen	<i>M</i>	<i>SD</i>
Integriteit	3.09	0.48
Rechtmatigheid	3.10	0.50
Doeltreffendheid	3.05	0.46
Democratie	3.02	0.48
Bekwaamheid	3.20	0.49
Intentie	3.10	0.52

In tabel 2 en 3 wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde scores betreffende de verschillende televisieprogramma's. De mate van kijken naar politie-gerelateerde televisieprogramma's werd gemeten door middel van een 5-punts Likert schaal. Gemiddeld gesproken wordt door de respondenten weinig naar de verschillende politieprogramma's gekeken. De gemiddelde scores op ‘waardering’ van de verschillende televisieprogramma's waren noch hoog noch laag. Opvallend is het lage aantal respondenten bij de waardering van de programma's. Veel respondenten hebben aangegeven de desbetreffende programma's (met name ‘Stop politie’, ‘Unit luchtvaart politie’ en ‘Het politiebureau’) nog nooit gezien te hebben en logischerwijs geen waardering kunnen uitspreken over de programma's. Dit veroorzaakt de lage *N* waarde.

**Tabel 2: gemiddelde scores frequentie van kijken naar de programma's (N=120)**

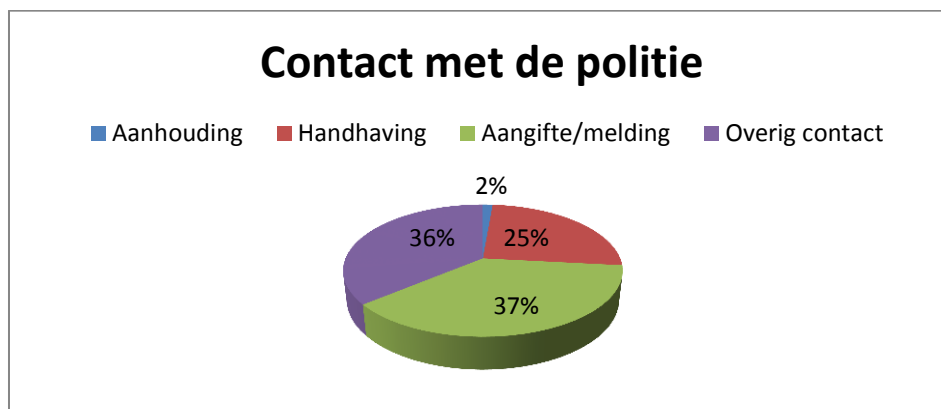
Programma	<i>M</i>	<i>SD</i>
Stop politie!	1.42	0.76
Wegmisbruikers	2.34	0.94
Blik op de weg	2.31	0.90
Unit luchtvaartpolitie	1.47	0.89
Het politiebureau	1.14	0.54



**Tabel 3: gemiddelde scores waardering van de programma's**

Programma	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Stop politie!	43	3.03	0.89
Wegmisbruikers	100	3.39	0.81
Blik op de weg	100	3.48	0.76
Unit luchtvaartpolitie	42	3.15	0.97
Het politiebureau	21	2.77	1.08

Uit de resultaten blijkt dat ongeveer 13% van de respondenten is in de laatste 12 maanden slachtoffer geweest van een delict en onder deze respondenten betrof dit in 58,8% van de gevallen een vermogensdelict zonder geweld. Ongeveer de helft (46%) van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden enige vorm van contact gehad met de politie. Figuur 1 geeft een overzicht in percentages naar de verschillende vormen van contact. Het contact met de politie werd door de respondenten gematigd positief beoordeeld met een gemiddelde score van 3.58 ( $N= 56$ ;  $SD= 1.10$ ). De lage  $N$  waarde wordt veroorzaakt door het feit dat respondenten die geen contact hebben gehad met de politie in de afgelopen 12 maanden, ook geen waardering betreffende contact met de politie kunnen uitspreken.

**Figuur 1: contact met de politie in de afgelopen 12 maanden, verdeeld naar het soort van contact ( $N=57$ )**

Het overkoepelende construct ‘angst voor criminaliteit’ bestaat uit drie verschillende constructen resp. angst voor slachtofferschap, risico inschatting en gedrag. Op deze constructen werd door de respondenten gematigd laag gescoord, op basis van een 5-punts Likert schaal. Angst voor slachtofferschap met een gemiddelde score van 2.3 ( $N= 124$ ,  $SD= 0.92$ ). De gemiddelde score van risico inschatting betrof 2.3 ( $N= 124$ ,  $SD= 0.86$ ) en op het construct gedrag werd gescoord met een gemiddelde van 2.7 ( $N= 123$ ,  $SD= 0.73$ ).

## Deelvragen en hypothesen

Voor het toetsen van de hypothesen en het beantwoorden van de deelvragen zijn er correlaties berekend en daar waar nodig is aanvullend een regressieanalyse uitgevoerd.

### Directe ervaringen.

#### *Contact met de politie*

*Hypothese 1a:* Zoals blijkt uit tabel 4 zijn er significantie correlaties gevonden tussen ‘waardering van het contact’ en alle zes dimensies van het vertrouwen in de politie. Het betreft hier een positieve significante relatie. Van de respondenten die contact hebben gehad met de politie en dit contact als positief of zeer positief hebben ervaren ultiem meer vertrouwen in de politie. Op basis van deze resultaten kan hypothese 1a bevestigd worden.

#### *Slachtofferschap*

*Hypothese 1b:* Tussen de variabele *slachtoffer van een delict* en de zes dimensies zijn een aantal significantie relaties gevonden (zie tabel 4) De relatie tussen slachtoffer van een delict en *rechtmatigheid, doeltreffendheid en democratie* zijn significant. Deze correlaties zijn negatief van aard. Respondenten die in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest zijn van een delict scoren lager op de drie genoemde dimensies van het vertrouwen in de politie. Deze resultaten zijn in lijn der verwachting en op basis van de resultaten kan hypothese 1b bevestigd worden, slechts voor drie van de zes dimensies van het vertrouwen, resp. rechtmatigheid, doeltreffendheid en democratie.

**Tabel 4 Correlatietabel: Contact, angst voor criminaliteit en de zes dimensies van vertrouwen**

	N	Integriteit	Rechtmatig- heid	Doeltreffend- heid	Democratie	Bekwaam- heid	Intentie
Waardering contact	56	.49**	.56**	.36**	.51**	.26*	.61**
Slachtoffer van een delict	119	.16	-.21*	-.18*	-.30**	.10	.10
Gepercipieerde slachtofferkans	120	-.11	.03	-.08	-.03	-.06	-.04
Angst voor slachtofferschap	120	-.09	-.05	-.05	-.04	-.12	-.06
Gedrag t.o.v. criminaliteit	120	-.18*	-.14	-.16	-.10	-.20*	-.18*

\*\*= $p < .01$ , \*= $p < .05$

**Indirecte ervaringen.***Consumptie politie-gerelateerde reality-tv*

*Hypothese 2:* Hypothese 2 veronderstelt dat het kijken naar politie gerelateerde reality-tv programma's een relatie heeft met het vertrouwen in de politie. Zoals te zien is in tabel 5, blijkt dat er echter geen significante correlaties gevonden zijn tussen het kijken naar de programma's en het vertrouwen in de politie. Hierdoor kan hypothese 2 niet bevestigd worden.

*Deelvraag 1:* De variabele *waardering van het programma wegmisbruikers* correleert positief met alle zes dimensies van het vertrouwen, hetzelfde blijkt voor *waardering van het programma blik op de weg*. (zie tabel 5). Verder is in tabel 5 te zien dat er sprake is van een significante positieve relatie tussen *waardering van stop politie* en *doeltreffendheid, democratie, bekwaamheid en intentie*. Dit geldt ook voor *waardering van het programma unitluchtvaart politie* en *democratie*; en *waardering van het programma het politiebureau* en *integriteit, doeltreffendheid en democratie*. Respondenten die een hogere (positievere) waardering uiten over de verschillende politieprogramma's scoorde ook hoger op de verschillende dimensies van het vertrouwen. Dit verschilt echter wel per programma. Ook moet hierbij worden aangegeven dat het aantal respondenten voor de variabele waardering van het politiebureau, unitluchtvaart politie en stop politie vrij laag is (resp.  $N=21$ ,  $N=42$ ,  $N=43$ )

*Angst voor criminaliteit*

*Hypothese 3:* Er zijn correlaties berekend tussen de drie constructen van 'angst voor criminaliteit' en de zes dimensies voor het vertrouwen in de politie. Deze correlaties zijn te vinden in tabel 4 en hieruit blijkt dat slechts één onderdeel van 'angst voor criminaliteit' een significante correlatie heeft met drie van de dimensies van vertrouwen. Het betreft de variabele '*gedrag t.o.v. criminaliteit*' en de dimensies *integriteit, bekwaamheid en democratie*. De gevonden significante correlaties zijn negatief van aard. Deze resultaten geven aan dat mensen die gemiddeld vaker 'mee eens' hebben beantwoord op stellingen zoals '*Ik vermijd liever gevaarlijke en onoverzichtelijke plekken waar je slachtoffer zou kunnen worden van criminaliteit*' lager scoorden op vertrouwen in de politie, op de dimensies; *integriteit, bekwaamheid en democratie*. De hypothese kan deels bevestigd worden aangezien bij slechts één van de drie constructen van angst voor criminaliteit een significante relatie te zien is.

**Tabel 4 Correlatietabel: Kijkfrequenties en waardering programma's en de zes dimensies van vertrouwen**

	N	Integriteit	Rechtmatig- heid	Doeltreffend- heid	Democratie	Bekwaam- heid	Intentie
<b>Kijkfrequentie</b>							
Stop politie	120	-.05	.02	-.03	.04	.10	-.01
Wegmisbruikers	120	.00	.05	.02	.11	.08	.10
Blik op de weg	120	-.01	.10	.02	.15	.08	.07
Unit luchtvaart politie	120	.05	-.01	.01	.04	.03	.05
Het politiebureau	120	.06	.05	.07	.17	.03	.06
<b>Waardering</b>							
Stop politie	43	.29	.27	<b>.36*</b>	<b>.51**</b>	<b>.35*</b>	<b>.20*</b>
Wegmisbruikers	100	<b>.26**</b>	<b>.26**</b>	<b>.26**</b>	<b>.34**</b>	<b>.25*</b>	<b>.25*</b>
Blik op de weg	100	<b>.31**</b>	<b>.28**</b>	<b>.27**</b>	<b>.38**</b>	<b>.22*</b>	<b>.28**</b>
Unit luchtvaart politie	42	.20	.15	.27	<b>.33*</b>	.28	.29
Het politiebureau	21	<b>.49*</b>	.31	<b>.43*</b>	<b>.61**</b>	.25	.41

\*\*= $p < .01$ , \*= $p < .05$

### Demografische variabelen

*Hypothese 4a:* Tussen de variabele leeftijd en de zes dimensies van het vertrouwen in de politie zijn significante positieve correlaties gevonden (zie tabel 6) op ieder van de zes dimensies. Op basis van deze gegevens zou hypothese 4a bevestigd kunnen worden. De correlaties zijn allemaal positief, wat betekent dat naar mate de leeftijd oploopt, de score op het vertrouwen in de politie ook hoger uitvalt. Oudere respondenten uiten een groter vertrouwen de politie dan jongere respondenten.

*Hypothese 4b:* Er zijn geen significante correlaties gevonden tussen geslacht en de zes dimensies van het vertrouwen. Op basis van deze gegevens kan hypothese 4b niet bevestigd worden. Er kan niet worden aangetoond dat er een statistisch significant verschil bestaat tussen het vertrouwen dat mannen en vrouwen hebben in de politie.

**Tabel 5 Correlatietabel: Leeftijd, geslacht en de zes dimensies van vertrouwen.**

	N	Integriteit	Rechtmatigheid	Doeltreffendheid	Democratie	Bekwaamheid	Intentie
Geslacht	120	.06	.07	.03	.03	-.01	.11
Leeftijd	117	<b>.22*</b>	<b>.24**</b>	<b>.22**</b>	<b>.34**</b>	<b>.20*</b>	<b>.22*</b>

\*\*= $p < .01$ , \*= $p < .05$

### Combinatie van variabelen

Om de deelvraag 2 te kunnen beantwoorden is een regressieanalyse uitgevoerd met als afhankelijke variabele 'vertrouwen in de politie'; hierbij is gebruik gemaakt van het construct als geheel en de onafhankelijke variabelen 'slachtofferschap', 'kijkfrequentie programma's', 'angst voor criminaliteit', 'leeftijd' en 'geslacht'. De variabelen 'waardering politie contact en 'waardering programma's' is vanwege het lage aantal respondenten niet meegenomen in de analyse. De resultaten van deze regressieanalyse is te vinden in tabel 7.

Wanneer de variabelen 'leeftijd', 'kijkfrequentie programma's', 'contact met de politie', 'slachtoffer delict', 'gepercipieerde slachtofferkans', 'angst voor slachtofferschap' en 'gedrag t.o.v. criminaliteit' als determinanten in de regressieanalyse worden opgenomen, blijken twee regressiecoëfficiënten significant, namelijk 'leeftijd' en 'gedrag t.o.v. criminaliteit' (sig. 0.002). De determinanten verklaren samen 13,4% van de variatie in de afhankelijke variabele. ( $R^2 = 0.134$ ) De resultaten laten zien dat de bijdrage van 'kijkfrequentie programma's', 'contact met de politie' en 'slachtoffer delict' niet significant is.

**Tabel 6 Regressietabel: Afhankelijke variabele: vertrouwen in de politie**

	N	Beta	t	Sig.
Slachtoffer van een delict	119	-.178	-1.743	.084
<i>Kijkfrequentie programma's</i>				
Stop politie	120	.043	.405	.867
Wegmisbruikers	120	-.036	-.198	.843
Blik op de weg	120	.082	.475	.636
Unit luchtvaart politie	120	.028	.255	.799
Het politiebureau	120	-.037	-.368	.714
<i>Angst voor criminaliteit</i>				
Gepercipieerde slachtofferkans	120	.044	.343	.732
Angst voor slachtofferschap	120	.001	.004	.997
Gedrag t.o.v. criminaliteit	120	-.230	-2.307	<b>.023</b>
<i>Demografische gegevens</i>				
Leeftijd	117	.317	3.145	<b>.002</b>
Geslacht	125	.135	1.435	.154

## Discussie

Vertrouwen in de politie is een belangrijk thema voor zowel de burger als voor de politie zelf. Een groter gevoel van vertrouwen kan leiden tot een verhoogd gevoel van veiligheid en geeft draagvlak aan het handelen van de politie. Dit onderzoek heeft zich gericht op vier verschillende factoren die mogelijk een relatie hebben met het vertrouwen in de politie. Deze factoren zijn onderverdeeld in directe ervaringen namelijk 1. contact met de politie, 2. slachtofferschap en indirecte ervaringen namelijk 3. consumptie politie gerelateerde reality-tv en 4. angst voor criminaliteit. Verder zijn twee demografische gegevens meegenomen in het onderzoek resp. geslacht en leeftijd. Verondersteld werd dat deze variabelen een relatie zouden hebben met het vertrouwen in de politie, dit is in het onderzoek getoetst op zes verschillende dimensies van het vertrouwen, resp. integriteit, rechtmatigheid, doeltreffendheid, democratie, bekwaamheid en intentie. Het onderzoek heeft een aantal interessante resultaten voortgebracht. Er zijn echter ook een aantal kanttekeningen te maken en aanbevelingen voor eventueel vervolgonderzoek. De interpretatie van deze resultaten en aanbevelingen zullen in deze sectie besproken worden.

### Directe ervaringen.

#### *Contact met de politie.*

Er zijn significante verbanden gevonden tussen de waardering van het politie contact en het vertrouwen in de politie. Deze bevindingen komen overeen met de reeds bekende literatuur. (Callanan & Rosenberger 2011, Ivkovic 2008 en Rusinko, Johnson & Hornung 1978). Het verband tussen de waardering van het politie contact en het vertrouwen in de politie is gemiddeld tot sterk te noemen. Deze gegevens geven aan dat respondenten die contact hebben gehad met de politie en dit contact als positief hebben beoordeeld een groter vertrouwen in de politie uiten. Deze bevindingen zouden als een adviesfunctie kunnen dienen voor het politie beleid in Nederland. De politie zou positief contact met de burgers een belangrijke rol kunnen geven in het beleid. Om echter een gericht advies te kunnen geven is vervolgonderzoek noodzakelijk. Vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op het definiëren van dit contact (welke vormen van contact hebben specifiek een sterke relatie met het gevoel van vertrouwen?) Daarnaast zou de hoeveelheid van contact meegenomen kunnen worden. Opvallend in het huidige onderzoek was dat van de respondenten de helft in de afgelopen 12 maanden contact gehad met de politie. Vergeleken met de cijfers van de CBS uit de IVM (2011) is dit percentage hoog. Uit de IVM uit 2011 bleek dat één op de drie inwoners van

Nederland contact hebben gehad in dat jaar. Hierdoor is de steekproef van huidig onderzoek niet geheel representatief voor de populatie van Nederland. Vervolgonderzoek zou een grotere en meer gevarieerde steekproef moeten beogen waardoor de percentages waarschijnlijk meer overeenkomen met het landelijk gemiddelde.

### *Slachtofferschap*

Er is een significante negatief verband gevonden tussen slachtofferschap en drie dimensies van het vertrouwen in de politie, resp. rechtmatigheid, doeltreffendheid en democratie. De respondenten die aangegeven hebben in de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van een delict scoren lager op deze drie dimensies van het vertrouwen in de politie. De relatie met doeltreffendheid zou verklaard kunnen worden door het feit dat deze respondenten daadwerkelijk slachtoffer zijn geworden, en de politie het doel als bescherming van de burger in dat opzicht niet behaald heeft. Een andere mogelijke verklaring betreft het proces na aangifte van een delict, dat de politie niet in staat is geweest om het doel (aanhouden van een verdachte of dader) te bewerkstelligen. De relatie met rechtmatigheid geeft aan dat respondenten die slachtoffer zijn geweest zich minder positief uitten over de zorgvuldigheid en rechtmatigheid van de politie. Het negatieve verband met democratie geeft aan dat er door slachtoffers lager gescoord is op betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de politie. Opvallend is dat er geen relatie gevonden is met intentie, integriteit en bekwaamheid. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de slachtoffers goed opgevangen en ondersteund worden door de politie, en dat de politie zeer actiebereid is om bijvoorbeeld de daders te kunnen aanhouden. Om deze resultaten tot een advies te kunnen omzetten voor de Nationale politie is vervolgonderzoek noodzakelijk. Het huidige onderzoek heeft slechts een verband aangetoond, het zou vervolgens interessant zijn om te weten wat slachtoffers van delicten met name belangrijk vinden met betrekking tot de politie.

Opvallend was het percentage respondenten dat in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest is van een delict, dit is in het huidige onderzoek ongeveer één op de tien. Dit percentage is aan de lage kant vergeleken met het cijfer van het CBS (25%). Dit zou eventueel hetzelfde negatieve effect kunnen hebben als hierboven besproken in bij het contact met de politie, dat de steekproef niet representatief is voor de gehele populatie en daarbij de resultaten niet volledig te generaliseren zijn.

Aanbeveling voor vervolgonderzoek zou verder kunnen zijn het type delict waarvan de respondenten slachtoffer zijn geworden mee te nemen in de data analyse. Hier zouden wellicht interessante verschillen kunnen bestaan t.o.v. het vertrouwen in de politie.

**Indirecte ervaringen.***Consumptie politie-gerelateerde reality-tv*

Uit de resultaten van het onderzoek is geen relatie aangetoond tussen het kijken naar politie-gerelateerde reality-tv en het vertrouwen in de politie. Dit is opmerkelijk gezien de bevindingen in de literatuur (Dowler, 2003). Er is echter wel een significante relatie gevonden tussen de waardering van de programma's en het vertrouwen in de politie. Dit zou kunnen betekenen dat slechts het kijken naar de programma's geen samenhang heeft met het gevoel van vertrouwen. De waardering van de programma's hebben wel een positieve samenhang met het vertrouwen in de politie. De respondenten die de programma's leuk vonden om naar te kijken en de gekozen programma's daadwerkelijk een goede afspiegeling vonden van de werkelijkheid, representatief voor de politie in Nederland, scoorden hoger op het vertrouwen in de politie. Deze correlatie kan ook andersom geïnterpreteerd worden, dat respondenten die meer vertrouwen hebben in de politie de programma's ook leuker en representatiever vinden. In huidig onderzoek bleken de gemiddelde scores van kijkfrequentie van de respondenten laag te zijn (soms tot nooit), dit kan uiteraard invloed hebben op de resultaten. Voor vervolgonderzoek zou het aan te raden zijn om eerst een voorselectie te maken van respondenten die regelmatig of vaak naar de gekozen programma's kijken. Verder is de N voor de waardering van de programma's erg laag in huidig onderzoek. De lage N waarde wordt veroorzaakt doordat veel respondenten de betreffende programma's nog nooit gezien hadden en daarom geen waardering kunnen geven. Hierdoor is de onderzochte groep te klein om te generaliseren naar een gehele populatie. Hier zou in vervolgonderzoek rekening mee gehouden moeten worden.

*Angst voor criminaliteit*

Angst voor criminaliteit werd gemeten door middel van drie constructen, resp. gepercipieerde slachtofferkans; angst voor slachtofferschap en gedrag t.o.v. criminaliteit. Er zijn verbanden gevonden tussen gedrag t.o.v. criminaliteit en integriteit, bekwaamheid en intentie. De respondenten die gedrag vertonen om zich te weren tegen criminaliteit of gedrag om zich veiliger te voelen t.o.v. criminaliteit scoren lager op deze dimensies van het vertrouwen in de politie. De lagere score op bekwaamheid is niet opvallend. Wanneer iemand van mening is dat de politie niet over voldoende kwaliteiten beschikt, zou diegene wellicht gedrag vertonen om zichzelf te beschermen. Met name opvallend zijn de dimensies integriteit en intentie. Het gaat hierbij om items in de vragenlijst als 'de politie is eerlijk'; 'de politie



neemt de tijd voor je', 'ik ben belangrijk voor de politie'. Wellicht zouden deze resultaten het gevolg kunnen zijn van negatieve ervaringen met de politie. Dit zou interessant kunnen zijn om verder op in te gaan in eventueel vervolgonderzoek.

### **Demografische variabelen**

Er zijn geen significante relaties gevonden tussen 'geslacht' en de zes dimensies van het vertrouwen. Op basis van deze gegevens kan niet worden aangetoond dat er een verschil bestaat tussen mannen en vrouwen wat betreft het vertrouwen in de politie. Dit is opvallend aangezien dit verschil op basis van het literatuuronderzoek wel werd verwacht (Cao, e.a., 1996). Tussen leeftijd en de zes dimensies van vertrouwen zijn wel significante correlaties gevonden, het betreft hier positieve correlaties. Dit kan geïnterpreteerd worden dat wanneer de leeftijd stijgt, het vertrouwen in de politie ook stijgt. Dit komt overeen met de verwachting dat ouderen meer vertrouwen blijken te hebben in de politie dan jongeren.

Het opleidingsniveau onder de respondenten was vrij hoog, ongeveer 60% heeft een HBO of WO opleiding genoten, gevolgd door ruim 25% MBO. Het opleidingsniveau is in het huidige onderzoek niet meegenomen in de analyses. Voor vervolgonderzoek zou het interessant zijn om te onderzoeken of de relaties verschillend zijn in de verschillende opleidingsgroepen.

### **Implicaties en aanbeveling**

Zoals veelvuldig in de discussie naar voren komt is vervolgonderzoek noodzakelijk om een gericht advies te kunnen geven aan de Nationale politie. Het opgestelde theoretische model sluit niet geheel aan bij de bevindingen van het onderzoek. Een aantal variabelen zoals, waardering van contact, waardering programma's, angst voor criminaliteit, slachtofferschap en leeftijd laten een duidelijk verband zien met het vertrouwen in de politie. De mogelijke interacties tussen de verschillende variabelen is vanwege de exploratieve aard van het onderzoek niet meegenomen.

Tot slot, is er in huidig onderzoek geen rekening gehouden met het gebruik van social media en het internet. Via het internet en social media als Facebook en Twitter ontvangen burgers ook veel informatie over politie en politieagenten. Door de snelle opkomst van nieuwe media zal dit onderzoeksveld actueel worden, en vervolgonderzoek is dan ook aan te raden.

## Literatuurlijst

- Agelink, M. (2011). Attitude t.o.v. de Politie: Beïnvloedingsfactoren. Veiligheid en gezondheid psychologie. Universiteit Twente.
- Brown, B. & Benedict, W.R. (2002). Perceptions of the police. Past findings, methodological issues, conceptual issues and policy implications. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, (Vol. 25:3), 543-580.
- Callanan, V.J. & Rosenberger, J.S. (2011). Media and public perceptions of the police: examining the impact of race and personal experience. *Policing and Society: An International Journal of Research and Policy*, (Vol. 21:2), 167-189
- Cao, L., Frank, J. & Cullen, F.T. (1996). Race, community context, and confidence in police. *American Journal of Police*, (Vol. 15) 3-22.
- Centraal bureau voor de statistiek (2011). Integrale veiligheidsmonitor, landelijke rapportage bijeengebracht door het CBS. Den Haag/Heerlen. Verkregen op 09-10-2012 van: <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/8E28C12B-892B-479E-9CCD39B9122494A7/0/2012integraleveiligheidsmonitor2011pub.pdf>
- Dowler, K. (2003). Media consumption and public attitudes toward crime and justice: The relationship between fear of crime, punitive attitudes, and perceived police effectiveness *Journal of Criminal Justice and Popular Culture*, 10 (2), 109-126.
- Dowler, K. (2002). Media influence on citizen attitudes toward police effectiveness. *Policing and Society: An International Journal of Research and Policy*, (Vol 12:3), 227-238
- Eschholz, S., Blackwell, B.S., Gertz, M. & Chiricos, T. (2002). Race and attitudes towards the police assessing the effects of watching 'reality' police programs. *Journal of Criminal Justice*, 30, 327- 341

Flight, S. & Dijk, B. (2006) *Onveiligheidsgevoelens in Amsterdam. Quick literatuurscan voor meting onveiligheidsgevoelens*. DSP groep, Amsterdam.

Graupner, M. (2012) *Een monsterlijke kijk op ex-daders: Wat doet dat met onze onveiligheidsgevoelens?* Universiteit Twente, Faculteit der Gedragwetenschappen.

Ivkovic, S.K. (2008). A comparative study of public support for the police. *International Criminal Justice Review*, (Vol. 18:4), 406-434

Jonker, H. (2006). *Vertrouwen een kostbaar bezit. Onderzoek naar het vertrouwen in de politie*. Afstudeer onderzoek Politieacademie. In opdracht van Politie Utrecht.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2011). *Waakzaam en dienstbaar, Ontwerpplan nationale politie*. Den Haag.

National Research Council. (2004). *Fairness and Effectiveness in Policing: The Evidence*. Washington: National Academies Press.

Nofziger, S., & Williams, L. S. (2005). Perceptions of police and safety in a small town. *Police Quarterly*, (8), 248–270

Roberts, J., & Doob, A. (1990). News media influences on public views of sentencing. *Law and Human Behavior*, 12, 451–478.

Rusinko, W.T., Johnson, K.W., and Hornung, C.A. (1978). The importance of police contact in the formulation of youths' attitudes toward the police. *Journal of Criminal Justice* (Vol.6) 53-67.

Worrall, J.L. (1999). Public perceptions of police efficacy and image: the 'fuzziness' of support for the police. *American Journal of Criminal Justice*, (vol. 24), 47-66.

## Bijlagen

### Bijlage 1. Enquête 'Vertrouwen in de politie'

Bedankt voor uw deelname aan deze enquête. De enquête is deel van mijn onderzoek voor de studie Psychologie aan de Universiteit Twente. Het doorlopen van de vragen zal ongeveer 10 tot 15 minuten duren. Uw gegevens zullen anoniem verwerkt worden.

De volgende vragen betreffen een aantal demografische gegevens.

#### 1. Wat is uw geslacht?

man  vrouw

#### 2. Wat is uw leeftijd? (in cijfers)

.....

#### 3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

Lager onderwijs

Lager beroepsonderwijs

Mavo/Mulo

Middelbaar beroepsonderwijs

Havo/Vwo/HBS

HBO/WO

Anders

De volgende vragen gaan over het kijken naar politie gerelateerde televisieprogramma's.

#### 4. Kunt u van de onderstaande programma's aangeven hoe vaak u hier naar kijkt?

	nooit	zelden	soms	vaak	altijd
Stop politie!	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Wegmisbruikers	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Blik op de weg	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Unit luchtvaart politie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Het politiebureau	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Er volgen nu 4 stellingen, u kunt per programma aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de stelling. Indien u nog nooit naar het programma gekeken heeft, kunt u de optie 'niet van toepassing' (n.v.t.) aanvinken.

**5. Stelling: 'Ik vind het leuk om naar dit programma te kijken'**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens	n.v.t.
Stop politie!	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Wegmisbruikers	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Blik op de weg	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Unit luchtvaart politie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Het politiebureau	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**6. Stelling: 'Ik vind dat dit programma de werkelijkheid goed weergeeft'**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens	n.v.t.
Stop politie!	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Wegmisbruikers	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Blik op de weg	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Unit luchtvaart politie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Het politiebureau	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**7. Stelling: 'De politie in dit programma handelt op een manier die representatief is voor de politie in Nederland'**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens	n.v.t.
Stop politie!	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Wegmisbruikers	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Blik op de weg	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Unit luchtvaart politie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Het politiebureau	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**8. Stelling: 'Dit programma geeft een positief beeld van de politie'**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens		Mee eens	Helemaal mee eens	n.v.t.
Stop politie!	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Wegmisbruikers	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Blik op de weg	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Unit luchtvaart politie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Het politiebureau	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**9. Bent u in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van een delict?**

- Ja
- Nee

**10. Van welk type delict ben u slachtoffer geweest? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.**

- Vandalisme delict
- Vermogensdelict zonder geweld (diefstal, inbraak of poging tot inbraak, oplichting)
- Vermogensdelict met geweld (diefstal, inbraak of poging tot inbraak, oplichting)
- Gewelddelict (bedreiging, mishandeling, seksuele delicten)
- Overig delict, namelijk .....

**11. Heeft u in de afgelopen 12 maanden contact gehad met de politie? Denk hierbij niet alleen aan aangifte of handhaving maar ook aan alle andere vormen van contact, zoals bijvoorbeeld een praatje met een agent of het inwinnen van informatie.**

- Ja
- Nee

**12. Welk type van contact was dat?**

- Handhaving (bekeuring, waarschuwing of controle door de politie)
- Aangifte/melding (aangifte, melding van een verdachte situatie of delict, getuige zijn van een misdrijf)
- Aanhouding/arrestatie (aanhouding of arrestatie als dader van een delict)
- Overig contact (bijv. een praatje met een agent, verloren/gevonden voorwerpen, inwinnen van informatie)

**13. Hoe heeft u dat (die) contact(en) in het algemeen ervaren?**

			Noch positief, noch negatief		
Zeer negatief					Zeer positief
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

De volgende twee vragen gaan over de mate waarin u angst ervaart slachtoffer te worden van

een delict en hoe groot u de kans schat dat dit daadwerkelijk gebeurt. Bij vandalisme kunt u denken aan iedere vorm van beschadiging aan uw eigendommen(huis, auto, fiets enz.). Een vermogensdelict betreft het stelen van eigendommen zoals inbraak in uw huis, diefstal van bijvoorbeeld uw fiets, auto of telefoon; maar ook zakkenrollers en oplichterij (bijv. oplichting via marktplaats). Onder geweldsdelictenvallen o.a. mishandeling, seksuele delicten en bedreiging.

**14. In hoeverre ervaart u wel eens angst om zelf slachtoffer te worden van de onderstaande delicten?**

	Helemaal geen zorgen				Zeer veel zorgen	
Vandalisme delict	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vermogensdelict zonder geweld	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vermogensdelict met geweld	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Geweldsdelict	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**15. Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van de onderstaande delicten?**

	Helemaal geen zorgen				Zeer veel zorgen	
Vandalisme delict	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vermogensdelict zonder geweld	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vermogensdelict met geweld	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Geweldsdelict	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**16. Kunt u van de onderstaande stellingen aangeven in hoeverre u hiermee eens of oneens bent. Het gaat erom of de stellingen op u van toepassing zijn.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik vermijd liever gevaarlijke en onoverzichtelijke plekken waar je slachtoffer zou kunnen worden van criminaliteit.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik zou me veiliger voelen als ik iets bij mij draag om me te kunnen beschermen tegen daders	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik doe de voordeur van mijn huis altijd op slot, of ik nou thuis ben of niet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Een alarmsysteem geeft mij een veilig gevoel	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Als ik alleen thuis ben, doe ik deur niet open voor vreemden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik draag in het algemeen daadwerkelijk iets bij me om mezelf te kunnen beschermen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**17. Tot slot volgen stellingen over het functioneren van de politie. De stellingen zijn opgedeeld in zes blokken. Geef per stelling aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
De politie is eerlijk	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie handelt rechtvaardig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie is één van ons	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie heeft geen idee hoe ze rellen te lijf moeten gaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie komt niet als je om hulp vraagt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



**18. Geef per stelling aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
De politie dient vooral haar eigen belang	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie werkt onzorgvuldig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie biedt mij goede bescherming	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie is betrokken bij mijn buurt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie weet hoe ze criminelen moeten opsporen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ik ben onbelangrijk voor de politie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**19. Geef per stelling aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
Mensen werkzaam bij de politie overtreden nooit de wet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bij gelijke gevallen behandelt de politie iedereen gelijk	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie lost problemen niet structureel op	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie neemt verantwoording voor haar daden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie lost conflicten in de buurt op	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie weet waar mensen last van ondervinden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**20. Geef per stelling aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
De politie is partijdig	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bij fouten verontschuldigt de politie zich	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie vergroot de verkeersveiligheid	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie laat zich volledig leiden door de regering	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Als er wat aan de hand is, komt de politie snel	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Als burgers aangifte komen doen, is de politie ondankbaar	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**21. Geef per stelling aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
De politie heeft soms kwaad in de zin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie gebruikt klachten om haar werkwijze te verbeteren	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie gaat inefficiënt om met haar middelen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie helpt burgers de misdaad te bestrijden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Bij ongeregeligheden treedt de politie daadkrachtig op	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie neemt de tijd voor je	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**22. Geef per stelling aan in hoeverre u het eens of oneens bent met deze stelling.**

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
De politie behandelt bepaalde etnische groeperingen anders dan autochtone Nederlanders	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie misbruikt haar macht om geweld te mogen uitoefenen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie bestrijdt met succes de overlast in mijn buurt	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie communiceert niet duidelijk wat haar beleid is	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De politie weet wie de raddraaiers zijn in de wijk	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Als ik de politie zie, doen ze de goede dingen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**U bent aan het einde gekomen van deze enquête. Vergeet niet om op 'done' te klikken om uw antwoorden te verzenden. Hartelijk bedankt voor uw deelname!**